

УДК 347.7: 37.02 : 004.9

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.90.2.3>

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СФЕРІ ОСВІТИ: ЗАХИСТ ПРАВ СТУДЕНТІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ

Бочкова І.І.,

*кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри патентознавства
та основ правозастосовної діяльності
ХНУМГ ім. О.М. Бекетова
ORCID: 0000-0003-0522-2908*

Врублевська-Місюна К.М.,

*доцент, кандидат юридичних наук,
доцент кафедри патентознавства
та основ правозастосовної діяльності
ХНУМГ ім. О.М. Бекетова
ORCID: 0000-0002-6973-3945*

Бочкова І.І., Врублевська-Місюна К.М. Правове регулювання використання штучного інтелекту в сфері освіти: захист прав студентів та викладачів.

У статті досліджено сучасний стан правового регулювання використання технологій штучного інтелекту в системі освіти з акцентом на захист прав студентів, викладачів та інших учасників освітнього процесу. В умовах глобальної цифровізації та активного впровадження інтелектуальних технологій особливої актуальності набувають питання забезпечення прозорості алгоритмів, захисту персональних даних, гарантування недискримінаційного доступу до освітніх послуг та ресурсів. Штучний інтелект відкриває нові можливості в освіті: від персоналізації навчальних програм і адаптивного навчання до автоматизації оцінювання знань, впровадження віртуальної та доповненої реальності, розширення можливостей інклюзивної освіти, а також аналітики великих даних для ефективного управління закладами освіти. Такі інновації сприяють підвищенню якості освіти, оперативному виявленню проблемних зон у навчальному процесі, покращенню взаємодії між учасниками освітнього середовища. Водночас вони вимагають посиленої уваги з боку держави щодо правових гарантій, прозорості прийняття рішень системами штучного інтелекту та дотримання базових прав людини. Проаналізовано українське законодавство та міжнародно-правові акти, зокрема Загальний регламент із захисту даних (GDPR), Європейський акт про штучний інтелект (AI Act), рекомендації ЮНЕСКО та інші стратегічні документи, що визначають підходи до регулювання цифрових технологій. Зазначено, що наявні в Україні правові механізми ще не повною мірою враховують специфіку впливу штучного інтелекту на освітнє середовище, що обумовлює потребу в комплексній модернізації правового регулювання із врахуванням міжнародного досвіду. Автори підкреслюють необхідність адаптації кращих світових практик, розробки етичних стандартів, запровадження обов'язкового аудиту алгоритмів та створення незалежних інституцій захисту прав учасників освітнього процесу. Зроблено висновок, що лише ефективна, сучасна та збалансована правова політика може гарантувати безпечно, етично й справедливо використання штучного інтелекту в освітній сфері.

Ключові слова: штучний інтелект, освіта, правове регулювання, персональні дані, AI Act, цифровізація, академічні права.

Bochkova I.I., Vrublevska-Misiuna K.M. Legal regulation of the use of artificial intelligence in education: protection of the rights of students and teachers.

The article examines the current state of legal regulation of the use of artificial intelligence technologies in the education system with a focus on protecting the rights of students, teachers and other

participants of the educational process. In the context of global digitalization and active implementation of intelligent technologies, the issues of ensuring transparency of algorithms, protection of personal data, and guaranteeing non-discriminatory access to educational services and resources are of particular relevance. Artificial intelligence opens up new opportunities in education: from personalizing curricula and adaptive learning to automating knowledge assessment, introducing virtual and augmented reality, expanding the possibilities of inclusive education, and big data analytics for effective management of educational institutions. Such innovations help to improve the quality of education, promptly identify problem areas in the learning process, and improve interaction between participants in the educational environment. At the same time, they require increased attention from the state in terms of legal guarantees, transparency of decision-making by artificial intelligence systems, and respect for basic human rights. The author analyzes Ukrainian legislation and international legal acts, in particular the General Data Protection Regulation (GDPR), the European Artificial Intelligence Act (AI Act), UNESCO recommendations and other strategic documents that define approaches to the regulation of digital technologies. It is noted that the legal mechanisms available in Ukraine do not yet fully take into account the specifics of the impact of artificial intelligence on the educational environment, which necessitates a comprehensive modernization of legal regulation with due regard for international experience. The authors emphasize the need to adapt the best international practices, develop ethical standards, introduce mandatory audit of algorithms, and establish independent institutions for the protection of the rights of participants in the educational process. It is concluded that only an effective, modern and balanced legal policy can guarantee the safe, ethical and fair use of artificial intelligence in the educational sphere.

Key words: artificial intelligence, education, legal regulation, personal data, AI Act, digitalization, academic rights.

Постановка проблеми. Правове регулювання використання штучного інтелекту в освіті є надзвичайно актуальним на тлі стрімкого розвитку технологій та їх інтеграції в різні аспекти соціального життя, зокрема в освітній процес. Автоматизація освітніх процесів, підвищення ефективності виконання рутинних завдань, впровадження персоналізованих підходів у навчання з використанням технологій штучного інтелекту та полегшення дистанційного навчання – ці можливості, які надають системи штучного інтелекту, привертають увагу викладачів, студентів та учнів, стимулюючи активне використання ними відповідних сервісів. Країни активно працюють над розробкою законодавчої бази для регулювання технологій використання штучного інтелекту. Ключові завдання, які стоять перед державами, включають: забезпечення прозорості, підвітності та відповідальності в розробці та застосуванні штучного інтелекту; захист основних прав людини, таких як недискримінація, конфіденційність та безпека, при інтеграції штучного інтелекту; підтримка розвитку інновацій і конкурентоспроможності в галузі штучного інтелекту; встановлення чітких правил і стандартів для безпечного та ефективного використання систем штучного інтелекту [1].

Метою дослідження є аналіз правового регулювання використання штучного інтелекту в освітній сфері з фокусом на захист прав студентів та викладачів, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення нормативно-правового забезпечення для забезпечення прозорості, етичності та ефективності впровадження відповідних технологій у навчальний процес.

Стан опрацювання проблематики: Питання правового регулювання використання штучного інтелекту в освіті досліджується як в українському, так і в міжнародному контекстах. У фокусі перебуває захист персональних даних, забезпечення недискримінаційного доступу до освітніх ресурсів, формування інституційних механізмів прозорості роботи алгоритмів. Попри наявність окремих нормативно-правових актів, зокрема Закону України «Про захист персональних даних», проблематика залишається фрагментарно врегульованою. Особливої уваги потребує адаптація українського законодавства до стандартів ЄС, зокрема AI Act і GDPR, а також практичне застосування етичних стандартів при впровадженні ШІ в освітній процес.

Виклад основного матеріалу. Штучний інтелект пропонує широкий спектр технологічних можливостей для покращення навчального процесу, забезпечуючи індивідуальний підхід, автоматизацію рутинних завдань та аналіз великих обсягів даних. Розглянемо основні переваги штучного інтелекту, які використовуються в освіті. 1) Використання систем, які підлаштовують навчальний контент під індивідуальні потреби студентів, враховуючи їхні знання, темп навчання та стиль сприйняття інформації. Наприклад: платформи на основі штучного інтелекту, такі

як Coursera, які використовують алгоритми для персоналізації курсу. 2) Наявність віртуальних помічників, які надають відповіді на запитання студентів у реальному часі, допомагають виконувати домашні завдання та роз'яснюють складні теми. Наприклад, чат-боти на базі NLP (обробки природної мови), такі як *Duolingo*, використовуються для вивчення іноземних мов. 3) Штучний інтелект спрощує процес перевірки завдань, особливо тестів, забезпечуючи швидкий зворотний зв'язок. Наприклад, системи автоматичного оцінювання, такі як *Grammarly*, не лише аналізують граматику, але й перевіряють на плагіат. 4) Штучний інтелект використовується для аналізу великих обсягів даних, щоб визначити прогалини в знаннях, оцінити успішність студентів і спрогнозувати результати навчання. Системи аналітики, наприклад, *Canvas Analytics*, допомагають викладачам розробляти стратегії для покращення навчального процесу. 5) можливість навчання у віртуальній та доповненій реальності (VR/AR). У поєднанні з штучним інтелектом технології VR/AR створюють інтерактивні навчальні середовища в інженерії чи медицині. Наприклад, симулятори хірургічних операцій, лабораторії з хімії або фізики в доповненій реальності. 6) Доступ до освіти для людей з обмеженими можливостями, наприклад, текст до мови або мови жестів за допомогою штучного інтелекту, допомагають долати бар'єри в навчанні. Це питання є надзвичайно актуальним зважаючи на той факт, що відповідно до даних Міністерства соціальної політики України станом на 2024 рік в Україна понад 3 млн людей з інвалідністю [2]. Європейські дослідники наголошують на важливості впровадження інформаційних технологій в освітній процес, особливо у контексті дистанційного навчання для осіб з особливими потребами. Вони вважають, що студенти з обмеженими можливостями повинні мати можливість використовувати алгоритми машинного навчання, що включають різні методи, зокрема контрольоване, неконтрольоване та допоміжне навчання. Ці підходи сприяють інклюзивності та покращенню якості освіти для цієї категорії здобувачів вищої освіти [3, с. 1; 9]. 7) Можливість для викладача здійснювати моніторинг активності студентів, зокрема, системи штучного інтелекту аналізують участь студентів у навчальному процесі, їхню взаємодію з платформами та вчасність виконання завдань.

Отже, штучний інтелект трансформує освітній процес, роблячи його більш гнучким, інклюзивним та ефективним. Водночас його впровадження вимагає зміни підходів до викладання, адаптації ролей викладачів і студентів, а також забезпечення етичного та правового регулювання.

В умовах цифровізації освіти та використання штучного інтелекту ключовим завданням є забезпечення захисту персональних даних учасників освітнього процесу. В Україні основою для захисту персональних даних є Закон України «Про захист персональних даних» [4], який регулює відносини, пов'язані із захистом персональних даних під час їх обробки. Освітні заклади зобов'язані забезпечувати прозорість обробки персональних даних і отримувати згоду суб'єктів даних на їх використання. З метою захисту вказаного права освітні установи мають проводити тренінги для викладачів і співробітників щодо законодавчих вимог і практик захисту даних та призначати відповідальних осіб, які контролюють обробку даних і взаємодіють з регуляторами у випадку порушень. Для забезпечення нерозповсюдження персональних даних університети повинні використовувати сучасні технології шифрування для захисту баз даних, використовувати двофакторну аутентифікацію та персональні паролі для доступу до електронних систем, а регулярно створення копій баз даних для уникнення втрат через збої або кібератаки.

Якщо звернутись до міжнародного досвіду, то у ЄС та США активно впроваджуються галузеві стандарти, що регулюють обробку даних у сфері освіти. Усі чутливі дані, які не потребують прямої ідентифікації, обробляються у знеособленій формі. У цьому контексті варто звернути увагу на Загальний регламент захисту даних (GDPR) [5]. Хоча його норми для України на даний момент мають рекомендаційний характер, інтеграція до Європейського Союзу передбачає врахування положень цього акта під час удосконалення національного законодавства, особливо у сфері захисту персональних даних дітей.

Для забезпечення реалізації права на захист персональних даних необхідно, щоб ефективно працював механізм реагування на порушення. У разі витоку персональних даних освітні установи зобов'язані оперативно інформувати студентів, викладачів і відповідні органи. Також необхідно впровадити платформи або контактних осіб для подання скарг щодо обробки персональних даних.

Сукупність зазначених механізмів забезпечує як захист приватності учасників освітнього процесу, так і виконання правових вимог. Проте ефективність цих заходів залежить від їх комплексного впровадження і регулярного оновлення відповідно до нових загроз та змін у законодавстві.

Дослідження чинних нормативно-правових актів, що регулюють використання штучного інтелекту в освіті, та аналіз прогалин у цій сфері дають змогу оцінити сучасний стан регулювання та порівняти його з міжнародними практиками. Лондонський саміт з безпеки штучного інтелекту став платформою для обговорення та підписання Декларації Блетчлі [6] країнами учасницями. Цей документ закликав до гарантування поваги до прав людини, захисту даних, етичності та безпеки при розробці штучного інтелекту, а також наголошує на важливості людського контролю над цими системами. Він також звернув увагу на необхідність розробки стратегій, що запобігатимуть використанню штучного інтелекту в шкідливих цілях.

Незважаючи на усвідомлення ризиків, які пов'язані з використанням штучного інтелекту, та необхідність розробки глобальних регулювань, які враховують масштаби цих викликів, ключові міжнародні лідери – Європейський Союз і США – не змогли досягти спільної позиції щодо підходів до регулювання штучного інтелекту. Цю тему обговорювали під час експертної дискусії, що відбулася 6 липня 2023 року у Стенфордському університеті в рамках Stanford HAI (Stanford University Human-Centered Artificial Intelligence). США та ЄС, де цифрові технології складають 10% та 5-6% ВВП відповідно, мають різні погляди на нормативне регулювання цієї сфери. Внаслідок цього виникає враження, що розвиток регулювання штучного інтелекту може піти за аналогією з підходами до захисту персональних даних: так, як в ЄС було введено GDPR, у той час як у США кожен штат має власні норми у цій галузі. Ця тенденція залишається актуальною до сьогодні [7, с. 174-175].

Європейський AI Act, який набрав чинності 1 серпня 2024 року, є першим у світі комплексним регуляторним актом у сфері штучного інтелекту. Цей акт встановлює глобальні стандарти для регулювання штучного інтелекту, що, ймовірно, вплине на розробку подібних ініціатив в інших регіонах. Компанії, які працюють в ЄС, зобов'язані адаптувати свою діяльність до нових вимог, адже за недотримання передбачені штрафи до 7% від світового річного обороту. Цей документ покликаний забезпечити баланс між інноваціями та захистом прав громадян, стимулюючи відповідальний розвиток штучного інтелекту та може слугувати взірцем для українського законодавства.

Для вирішення актуальних питань та приведення законодавства України у сфері інтелектуальної власності у відповідність до європейських стандартів 1 грудня 2022 року був ухвалений Закон України «Про авторське право та суміжні права» [8]. Цей нормативний акт впроваджує низку нововведень, зокрема положення, які регулюють авторські права на твори, створені із застосуванням технологій штучного інтелекту.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02 грудня 2020 р. № 1556-р схвалено Концепцію розвитку штучного інтелекту в Україні [9]. Ця Концепція окреслює цілі, принципи та завдання розвитку штучного інтелекту в Україні, визначаючи його як один із пріоритетних напрямів науково-технічної діяльності.

У грудні 2022 року Міністерство освіти і науки України презентувало програму трансформації «Освіта 4.0: український світанок» [10]. Ця ініціатива була розроблена командою МОН, спираючись на ключові принципи та ідеї, закладені у Плані відновлення України. Основними напрямками цієї ініціативи є створення сучасної цифрової інфраструктури, розробка ефективних цифрових інструментів для освітніх потреб, розвиток динамічного цифрового навчального контенту, а також впровадження цифрового освітнього паспорта, доступного через мобільні додатки, що враховує індивідуальні потреби кожного учасника освітнього процесу.

У жовтні 2023 року Міністерство цифрової трансформації України представило Дорожню карту регулювання штучного інтелекту [11], яка спрямована на створення ефективного підходу до регулювання цієї технології в Україні. Документ передбачає двоетапний процес: перший етап, запланований на 2023–2025 роки, забезпечить бізнесу перехідний період для адаптації до майбутніх вимог; другий етап включатиме запуск регуляторного механізму з урахуванням досвіду, отриманого на початковому етапі.

Основною складовою цієї ініціативи є імплементація положень європейського закону про штучний інтелект (AI Act) та розробка відповідного національного законодавства. Підхід передбачає поступовий розвиток (bottom-up): спочатку створення інструментів для бізнесу, а згодом прийняття нормативних актів. Такий процес спрямований на врахування інтересів усіх стейкхолдерів і досягнення балансу між потребами підприємств та правами громадян.

«Біла книга штучного інтелекту» [12] стала одним із перших ключових документів у сфері регулювання штучного інтелекту в Україні, розробленим Міністерством цифрової трансформації. У

цьому документі запропоновано регуляторний підхід, орієнтований на принципи європейського AI Act [13], а також надано рекомендації для різних галузей, зокрема освітньої сфери. Особливу увагу приділено впровадженню добровільних кодексів поведінки та створенню платформ для впровадження високотехнологічних рішень.

На додаток, Міністерство цифрової трансформації України спільно з Міністерством освіти і науки України активно працюють над формуванням Стратегії цифрової трансформації системи освіти. Зокрема, ведеться робота над вдосконаленням освітнього застосунку «Мрія» [14], який сприятиме розвитку інновацій у навчальному процесі.

Наразі можна відмітити наступні недоліки правового регулювання. По-перше, відсутність чітких вимог щодо використання штучного інтелекту в освіті, що може створювати ризики для прав студентів і викладачів. По-друге, недостатньо враховані питання прозорості роботи алгоритмів, захисту персональних даних, а також відповідальності за ухвалення рішень, пов'язаних зі штучним інтелектом. Аналізуючи ці аспекти, слід зосередитися на адаптації міжнародного досвіду до українського контексту, зокрема розробці рекомендацій, що відповідають реаліям освітньої системи [15].

Практика вирішення спорів, пов'язаних із використанням штучного інтелекту в освіті, лише формується, проте вже існує кілька важливих аспектів і прецедентів. Існують системи, такі як Smartsettle і Modria, які використовують алгоритми для сприяння медіації між сторонами. Наприклад, штучний інтелект допомагає аналізувати великий обсяг документів або пропонує рішення, що базуються на прогнозуванні результатів. У випадках освіти це може включати спори щодо справедливості оцінювання або розподілу навчальних ресурсів [16]. Також, спори часто виникають через упередження в алгоритмах, що можуть вплинути на оцінювання студентів або інші процеси в освіті. Для уникнення таких конфліктів міжнародна практика вимагає регулярного аудиту алгоритмів, прозорості даних і відповідності законодавству про захист персональних даних [17].

Цей досвід демонструє, що впровадження штучного інтелекту в освіту потребує ефективного правового регулювання для вирішення потенційних конфліктів. Сучасна практика все ще перебуває на стадії формування, але досвід альтернативного вирішення спорів і нових правових норм надає перспективи для подальшого розвитку.

Висновки. Інтеграція штучного інтелекту в освітній процес створює значні можливості для підвищення якості навчання, водночас важливо дотримуватися прав і свобод усіх учасників – студентів, викладачів, адміністративного персоналу. Ключовими напрямками інтеграції штучного інтелекту в освіту є:

1. Індивідуалізація навчання. Адаптивні платформи, що налаштовують складність навчального матеріалу відповідно до індивідуальних можливостей студента, дозволяють створювати персоналізовані плани навчання. Віртуальні помічники, здатні відповідати на запитання студентів та допомагати в організації навчального процесу, значно підвищують ефективність навчання. Однак правові аспекти цього процесу вимагають особливої уваги, зокрема щодо дотримання конфіденційності даних та запобігання дискримінації при розподілі ресурсів.

2. Автоматизація оцінювання знань є ще однією важливою перевагою використання ШІ. Завдяки здатності аналізувати великі обсяги інформації, ШІ може знизити суб'єктивність оцінювання, особливо під час тестування. Однак важливо забезпечити доступ до апеляції результатів, отриманих за допомогою ШІ, а також забезпечити відкритість алгоритмів оцінювання.

3. Використання віртуальних середовищ навчання та симуляцій через технології доповненої та віртуальної реальності (AR/VR) створює нові можливості для навчання, наприклад, для медичних студентів, які можуть практикувати операції в симульованих умовах. Однак ці технології можуть бути недоступні для малозабезпечених студентів, що потребує уваги до рівного доступу до таких інструментів.

4. Інклюзивність навчання також значно покращується завдяки використанню ШІ. Інструменти, такі як перетворення тексту в аудіо або відео для студентів із вадами зору чи слуху, а також адаптація контенту для учнів із когнітивними порушеннями, сприяють рівному доступу до освіти. Важливо забезпечити рівний доступ до таких інструментів для всіх учасників освітнього процесу.

5. Аналітика для управління освітою, що використовує дані про відвідуваність, успішність та активність студентів, дає можливість адміністраціям закладів освіти приймати зважені рішення. Однак це потребує дотримання законів про захист персональних даних і запобігання надмірному контролю над студентами.

6. Автоматизація адміністративних процесів, таких як формування розкладів та комунікація зі студентами, значно спрощує роботу в освітніх закладах. Однак важливо уникати надмірної цифровізації, яка може знизити рівень живого спілкування між викладачами та студентами.

7. Етика та прозорість у використанні ШІ є критично важливими для забезпечення справедливості в освіті. Розробка чітких правил, таких як заборона дискримінаційних алгоритмів та визначення відповідальності за помилки, допущені ШІ, допомагає зберегти довіру до технологій у навчальному процесі.

Інтеграція штучного інтелекту має базуватися на чіткому правовому регулюванні, з акцентом на прозорість, етичність і захист прав студентів та викладачів. Важливо, щоб штучний інтелект не заміняв людський компонент освіти, а доповнював його, підвищуючи якість та доступність освітніх послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гриценчук О.О. Нормативно-правова підтримка використання штучного інтелекту в освіті в контексті євроінтеграції. Відділ компараативістики інформаційно-освітніх інновацій. *Інформаційний бюлетень*. № 4, 2024. URL <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742262/1/Гриценчук%20Бюлетень%204-2024.pdf>.
2. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/23795.html> (дата звернення – 23.06.2025).
3. Безкоштовна вища освіта для осіб з інвалідністю за спеціальністю “Соціальна робота”. Заголовок з екрану. URL: <https://www.prostir.ua/?grants=bezkoshtovna-vyscha-osvita-dlya-osib-z-invalidnistyu-za-spetsialnistyu-sotsialna-robota>. (дата звернення – 23.06.2025).
4. Про захист персональних даних: Закон України від 23.04.2021 р. № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (дата звернення – 23.06.2025).
5. Регламент Європейського парламенту і Ради (ЄС) 2016/679 від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та про скасування Директиви 95/46/ЄС (Загальний регламент про захист даних). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_008-16#n6 (дата звернення – 23.06.2025).
6. The Bletchley Declaration by Countries Attending the AI Safety Summit? 1-2 November 2023. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/ai-safety-summit-2023-the-bletchley-declaration/the-bletchley-declaration-by-countries-attending-the-ai-safety-summit-1-2-november-2023> (дата звернення – 23.06.2025).
7. Кузьменко О.В., Чорна В.Г., Островський С.О. Правове регулювання запровадження та використання штучного інтелекту. *Київський часопис права*. № 1, 2024. URL: <http://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/419/405> (дата звернення – 23.06.2025).
8. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 р. № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text> (дата звернення – 23.06.2025).
9. «Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні». Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02 грудня 2020 р. № 1556-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-p#Text> (дата звернення – 23.06.2025).
10. Програма великої трансформації «Освіта 4.0: український світанок». URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2022/12/10/Osvita-4.0.ukrayinskyu.svitanok.pdf> (дата звернення – 23.06.2025).
11. Регулювання штучного інтелекту в Україні: презентуємо дорожню карту. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/regulyuvannya-shtuchnogo-intelektu-v-ukraini-prezentuemo-dorozhnyu-kartu> (дата звернення – 23.06.2025).
12. Біла книга з регулювання штучного інтелекту в Україні: бачення Мінцифри. URL: <https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/docs/Регулювання%20ШІ.pdf> (дата звернення – 23.06.2025).
13. Регламент про штучний інтелект (Artificial Intelligence Act) від 13.06.2024 р. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32024R1689> (дата звернення – 23.06.2025).
14. Освітній застосунок «Мрія». URL: <https://mriia.gov.ua/app> (дата звернення – 23.06.2025).

15. Беглей В. Законодавче регулювання використання штучного інтелекту. URL: <https://university-blog.lnu.edu.ua/story-15/> (дата звернення – 23.06.2025).
16. AI-Powered Mediation for Improved Legal Dispute Resolution. iBridge. URL: <https://ibridgellc.com/ai-powered-mediation-for-improved-legal-dispute-resolution> (дата звернення – 23.06.2025).
17. New Rules For AI-Related Disputes Raise Extra Questions. URL: <https://www.artificiallawyer.com/2024/04/24/new-rules-for-ai-related-disputes-raise-extra-question/> (дата звернення – 23.06.2025).